

Obraćanje visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU Valentina Inzka, Krug 99, Sarajevo, 17. maj 2009. godine

Novi pristup

Dame i gospodo,

Posebno mi je drago što imam priliku da na samom početku svoga mandata mogu razgovarati sa vama.

Našim sastankom danas zaokružena je jedna sedmica u kojoj sam imao priliku razgovarati sa studentima Fakulteta političkih nauka, a onda sa članovima parlamenta.

Zaključci do kojih sam došao su da je Bosni i Hercegovini potrebno novo političko razmišljanje.

Ono što bih volio da zajedno sa vama jutros uradim jeste da istražimo kreativne načine za revitaliziranje političkog sistema. Kažem "kreativne", ali pod tim ne podrazumijevam da su ti načini nužno teoretski. Govorim o praktičnim strategijama koje mogu imati stvaran i brz politički efekat.

Međutim, ono o čemu *bih* želio razgovarati sa vama jesu koraci koje mogu preduzeti bh. političari, NVO i građani kao cjelina kako bismo se izbacili iz ove sadašnje političke kolotečine.

Nakon što se utvrde ovi koraci, kao visoki predstavnik i specijalni predstavnik EU ja ću uraditi sve što mogu da osiguram da oni budu uspješni.

Htio bih se prvo dotaći nekih pitanja a onda otvoriti diskusiju.

Praktična parlamentarna politika

Kao što sam rekao u parlamentu prošle sedmice, vjerujem da je od suštinskog značaja da odvojimo evropsku integraciju od dnevnopolitičkog manevrisanja.

Moramo se usredsrediti na to da postignemo saglasnost oko ključnih zakona kojima će se realizirati koristi od tješnje integracije u EU.

Moramo prestati sa praksom da ove zakone držimo taocima viših političkih strategija.

Postoje praktični koraci koji se mogu poduzeti da do ovoga dođe.

Ja sam u utorak sugerirao članovima parlamenta da izmijene poslovničke o radu kako bi ubrzali razmatranje zakona koji se odnose na evropsku integraciju.

Oni bi također mogli formalizirati i koordinaciju između državne i entitetskih parlamenarnih komisija za evropsku integraciju.

Druga stvar koju mogu uraditi jeste da ojačaju Zajedničku komisiju za evropske integracije.

Ove mjere bi omogućile da se članovi parlamenta fokusiraju na rješavanje neslaganja u vezi sa strateški važnim zakonima.

To je prvenstveno pitanje upravljanja parlamentarnim radom, drugim riječima, pitanje iznalaženja efikasnijeg načina da se osigura temeljita i konstruktivna diskusija o zakonima i brzo donošenje zakona koji su potrebni ovoj zemlji.

Dayton nije izvor svakog problema

Često postoji tendencija da se za sve u Bosni i Hercegovini okrivljuju nedostaci dejtonskog sistema, ali činjenica je da se mnogo toga može unaprijediti ako se više pažnje posveti praktičnom upravljanju.

To mi padne na pamet kad god vidim plastične boce koje se skupe na raznim mjestima duž toka rijeke Miljacke – i duž većine drugih rijeka u Bosni i Hercegovini.

Te boce nisu tu zbog Daytonu. One su tu jer se resursi ne alociraju na optimalan način.

Ogromna politička energija se usmjerava na pitanja koja su previše generalna, umjesto na skromnije teme kao što je prikupljanje smeća.

Istina je da je moguće rješavati i krupna i sitna pitanja istovremeno.

Pogledajmo primjere Irske i Singapura.

U obje države su morali prihvatiti različite težnje različitih zajednica; ali u međuvremenu su uspjeli da podignu životni standard.

Oni nisu odlagali jedan zadatak dok ne završe neki drugi. Upravo obrnuto: oni su shvatili da jačanjem administrativne efikasnosti, privlačenjem investicija i stvaranjem novih radnih mjesta mogu stvoriti bolje prilike za političke dogovore.

Usput da kažem da je Irska geografski mnogo dalje od svojih glavnih tržišta nego što je Bosna i Hercegovina. A Singapur, u dramatičnom kontrastu prema Bosni i Hercegovini, nema prirodnih resursa.

Bosna i Hercegovina ima geografski položaj i resurse koji mogu njenu ekonomiju učiniti izuzetno konkurentnom. Ono što još nema jeste politička i administrativna kultura koja je sposobna da to iskoristi. Vrijeme je da se oslobodi ogromni potencijal koji ova zemlja ima!

Vizija budućnosti

Neki će i dalje tvrditi kako je prvo potrebno prevazići duboke filozofske razlike da bi ova zemlja istinski krenula ka naprijed.

Međutim, mislim da bi primjer Irske ovdje još jednom mogao biti poučan.

Političko rješenje koje je u Sjevernoj Irskoj postignuto prije deset godina utemeljeno je na prihvatanju činjenice da su dvije zajednice imala različite težnje, ali da su mogle naći *modus vivendi*.

Takav *modus vivendi* je imao smisla zbog brzog ekonomskog rasta Republike Irske i zato što su se kroz članstvo u Evropskoj uniji politika Velike Britanije i Irske slile u jedinstvenu politiku u skoro svim aspektima javnog života.

Jasno je da sada postoji nova politička i ekonomska realnost na Zapadnom Balkanu. Krajnje je vrijeme da Bosna i Hercegovina pronađe *modus vivendi* koji će ovoj zemlji omogućiti da tu realnost iskoristi.

Ostatak regiona ide naprijed. Bosna i Hercegovina mora iskoristiti šanse koje nudi takav napredak, te i sama napredovati.

Novi način razmišljanja

Da bismo to učinili potreban nam je novi način razmišljanja. Krug 99 drži nenadmašiv rekord kao šampion otvorenog dijaloga koji okuplja sve segmente društva. Smatram da ovaj dijalog sada mora biti unaprijeđen na inventivan način.

Poznato upozorenje Tome Akvinskog kaže: «Čuvaj se čovjeka koji je pročitao samo jednu knjigu». Nije rekao koju knjigu. Mogla je to biti bilo koja knjiga. Mogla je to biti čak i vrlo dobra knjiga. No, poenta je da nam treba obilje knjiga, obilje ideja jer će iz takvog obilja proizaći svjež pristup.

Konsenzus i zdrav razum

Našao sam se na meti kritike zbog toga što sam apelirao na bosanskohercegovačke političare da postignu konsenzus i poslušaju zdrav razum.

Iskreno rečeno, ove kritike mi nisu jasne.

Pozivam da se postigne konsenzus jer konsenzus donosi rezultate. Konsenzus je postignut u društvima koja su se suočila sa jednako velikim problemima kao što su problemi s kojima se suočava Bosna i Hercegovina.

Pozivam na zdrav razum jer će građani Bosne i Hercegovine imati više koristi od zdravog razuma nego od retorike podjela.

Zdrav razum nalaže da se pronađu potrebna rješenja kako bi poslanici i delegati u Parlamentu detaljno i u što kraćem roku razmotrili zakone koji se odnose na evropske integracije.

Vjerujem u činjenje onoga što je ispravno. To nije stvar nekog hira ili naivnosti. To politički gledano ima smisla jer većina građana vjeruje u istu stvar.

To je stvarna većina u Bosni i Hercegovini – ne etnička većina, nego većina onih koji žele da žive u slobodnoj i prosperitetnoj zemlji koja je dio Evropske unije.

Oni koji su do sada bili prepreka na putu euroatlanskih integracija su naivni. Misle da će im građani dozvoliti da beskrajno dugo budu prepreka na tom putu.

Građani to neće dozvoliti.

Ja sam na strani većine, i uvjeren sam da će većina prevagnuti.

A sada započnimo s razmjenom mišljenja.

Hvala.